

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VII.45.149/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Farkas Katalin bíró

Dr. Varga Zs. András bíró

Dr. Cséffán József bíró

Dr. Remes Gábor bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

Felperes képviselője: Dr. Ozvári-Lukács Ádám ügyvéd
(címe)

Az alperes: Fejér Megyei Kormányhivatal
(alperes címe)

Alperesi képviselő: Dr. Kiss Sándor kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú határozat száma:

Győri Törvényszék 4.K.700.448/2020/35.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 4.K.700.448/2020/35. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal a pontosítással, hogy az elsőfokú bíróság által hatályon kívül helyezett másodfokú határozat száma helyesen: 93-2-00433/2019/4., az elsőfokú határozat száma helyesen: 81-2-00098/2013/27.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2011. szeptember 15-től III. csoportos rokkantsági nyugdíjban részesült, amely ellátást a rehabilitációs hatóság 2012. január 1-től – a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 33. § (1) bekezdése alapján – rehabilitációs ellátásként folyósított tovább.

[2] A rehabilitációs ellátást az elsőfokú szerv a felperes felülvizsgálatát követően, a 2013. február 11-én kelt határozatával 2013. március 1. napjától megszüntette, mert az elsőfokú komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény szerint a felperes egészségi állapota 77%-os, amelynek alapján nem minősül megváltozott munkaképességű személynek. A másodfokú szerv az elsőfokú határozatot helybenhagyta, mert a felperes egészségi állapota a másodfokú eljárásban beszerzett komplex minősítési bizottsági vélemény szerint 66%-os, annak alapján nem minősül megváltozott munkaképességű személynek. Az első- és másodfokú határozatot a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 1.M.29/2014/14. számú ítéletével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú szervet új eljárás lefolytatására kötelezte. A közigazgatási eljárásban beszerzett és a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő által elkészített szakvélemények alapján megállapította, hogy a felperes egészségi állapota 2013. januárjától 57%-os, annak alapján megváltozott munkaképességű személynek minősül.

[3] Az elsőfokú szerv az ítélettel elrendelt eljárásban 2015. február 10-én hozott határozatával a felperes részére – 57%-os egészségi állapotára és a komplex minősítési összefoglaló vélemény szerinti B2 minősítési csoportba tartozására tekintettel – 2015. május 1. napjától rokkantsági ellátást állapított meg. Az elsőfokú határozatot a másodfokú szerv helybenhagyta azzal, hogy a B2 minősítési csoportba tartozás a korábbi, III. csoportú rokkantsági nyugdíjba soroláshoz képest állapotjavulást jelent. A fenti határozatokat a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 1.M.206/2015/17. számú ítéletével hatályon kívül helyezte azzal, hogy a felperes ellátását a korábbi ítéletben foglaltak szerint kell megállapítani.

[4] Ezt követően az elsőfokú szerv a felperes részére a 2017. február 24-én kelt határozatával – 57%-os egészségi állapota és B2 minősítési csoportba tartozása alapján – 2013. május 1. napjától rokkantsági ellátást állapított meg. A másodfokú szerv az elsőfokú határozatot – az ellátás alapjául szolgáló átlagkereset összegének téves meghatározása miatt – megváltoztatta, fenntartva, hogy a III. csoportos rokkantsági nyugdíjra való jogosultság feltételeihez képest a B2 csoportba sorolás állapotjavulást jelent. Az első és másodfokú határozatot a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 9.M.196/2018/6. számú

ítéletével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú szervet új eljárásra kötelezte. Megállapította, hogy a perben a felperes egészségi állapotának mértéke és B2 minősítési kategóriába tartozása nem képezte vita tárgyát, a perben a felek között az volt vitás, hogy a B2 csoportba történő besorolás a III. csoportba tartozáshoz képest önmagában jelenti-e a felperes állapotjavulását. A bíróság az új eljárásban – az Alkotmánybíróság 21/2018. (XI.14.) AB határozatára is figyelemmel – a felperes egészségi állapota tényleges változásának vizsgálatát írta elő az őt megillető rokkantsági ellátás összegének meghatározása érdekében.

[5] Az elsőfokú szerv ezt követően, 2019. október 18-án hozta meg a 81-2-00098/2013/27. számú határozatát, amelyben a felperes részére 2012. január 1-jétől rehabilitációs ellátásként folyósított ellátás 2013. április 30. napjával történő megszüntetéséről, valamint – a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.M.196/2018/6. számú ítélete és a 2019. szeptember 26-án kelt elsőfokú komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény alapján – 2013. május 1. napjától havi 37.085 forint rokkantsági ellátás megállapításáról rendelkezett. A határozat indokolása szerint a felperes egészségi állapotában, összehasonlítva a 2011. szeptember 15. és 2013. januári állapotot, javulás állt be, ezért az Mmtv. 12. § (1) bekezdés a) pontja és 33/A. § (1) bekezdése alapján számított összegű ellátásra jogosult.

[6] A másodfokú szerv az elsőfokú határozatot a 2020. január 13-án kelt komplex minősítési bizottsági vélemény alapján a 93-2-00433/2019/4. számú, FE/0105/00107-4/2020. iktatószámú határozatával helybenhagyta. A másodfokú komplex minősítési bizottsági vélemény alapján megállapította, hogy a felperes egészségi állapota 2013. január 1-től 57%-os, B2 csoportba tartozó megváltozott munkaképességű személynek minősül, egészségi állapotában és szociális élethelyzetében a 2011. szeptember 15-i és a 2013. januári állapotot összehasonlítva javulás állt be, ezért az ellátásra az elsőfokú határozat szerinti összegben jogosult.

A kereset és védírat

[7] A felperes keresetében a határozatok megváltoztatását, a rokkantsági ellátása összegének 2013. május 1-től – a korábbi rokkantsági nyugdíja összegéből kiindulva és az időközbeni nyugdíjemelések mértékével növelten – történő megállapítását, másodlagosan a számítás módjának meghatározását, harmadlagosan a határozatok hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte arra hivatkozva, hogy az állapotában ténylegesen nem következett be javulás, ezért az ellátás összegét nem lehetett volna a korábbi ellátásánál alacsonyabb összegben meghatározni.

[8] Az alperes védíratában – határozata ténybeli és jogi indokai fenntartása mellett – a kereset elutasítását kérte, kiemelve, hogy a felperes 2011. szeptember 15-i és 2013. januári egészségi állapotát összehasonlítva megállapítható az állapotjavulás.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[10] A bíróság a felperes indítványára elrendelt orvosszakértői bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felperes egészségi állapota és a minősítési kategóriája – a közigazgatási szervek eljárásában beszerzett szakértői bizottsági véleményekkel egyezően – 57%, illetve B2. A bíróság a kiegészített igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította továbbá, hogy a felperes egészségi állapotában, a szakvéleményekben értékelt egyik megbetegedésére tekintettel 2011. és 2013. évek között orvosszakmai szempontból igazolható állapotjavulás nem következett be, a „különbséget” a jogszabályváltozás, a 2012. január 1-től bevezetett új minősítési rendszer eltérése okozta.

[11] A bíróság kiemelte, hogy az alperes az eljárása során nem vette figyelembe a 2019. április 2-án kelt 9.M.196/2018/6. számú ítéletben foglalt megállapítást, miszerint a B2 csoportba sorolás a III. csoportos rokkantsági nyugdíjhoz képest önmagában nem jelenti, hogy a felperes állapotában javulás következett volna be. A hatóságok nem vették figyelembe azt sem, hogy a munkaügyi bíróság – a 21/2018. (XI. 14.) AB határozat felhívásával – előírta annak vizsgálatát, hogy a felperes korábbi egészségi állapotához képest 2013. januárjában kimutatható-e „valódi” állapotjavulás.

[12] A jelen perben támadott határozatok meghozatala során az alperes a fenti tényeket nem vizsgálta. Miután a perben lefolytatott szakértői bizonyítás alátámasztotta, hogy a felperes egészségi állapotában ténylegesen nem történt javulás, az ellátás összegét az alperesnek erre tekintettel kell megállapítania. A bíróság az alperesnek az elrendelt új eljárásra azt az iránymutatást adta, hogy a felperes egészségi állapota meghatározásakor elsődlegesen a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény és különösen a kiegészítő vélemény alapján tegyen megállapítást a felperes állapotára nézve, az őt megillető ellátás összegét pedig az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontját és a 12. § (1) bekezdésében szereplő tilalmat figyelembe véve határozza meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte arra hivatkozva, hogy az új eljárás lefolytatására való kötelezése és az ellátás összezszerűségének meghatározására adott iránymutatás jogszabálysértő, emiatt az ítélet nem hajtható végre.

[14] Az alperes felülvizsgálati kérelme III. „Jogi érvelés” cím alatt mindenekelőtt előadta, hogy a felperes ügyében a jelen perben felülvizsgált elsőfokú határozatot a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala hozta, másodfokon az alperes járt el, a perképviselőt ellátására – élve a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 26. § (4) bekezdésében biztosított lehetőséggel – az elsőfokú rehabilitációs hatóságnak adott meghatalmazást. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 116. § (2) bekezdése és 143. § (2a) bekezdése alapján a 2020. március 1. napját követően indult és megismételt hatósági eljárásokban alkalmazandó jogszabályok alapján kialakításra került az egyfokú hatósági eljárás, az ügyfelek jogorvoslati jogukat az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) eredményeképpen a járási (fővárosi, kerületi) hivatalok döntéseivel szemben is közvetlenül közigazgatási perben érvényesíthetik. A jogalkotó 2020. március 1-től a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes

törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvényben hatályon kívül helyezte az Mmtv. 16/C. §-át, a megváltozott munkaképességű személyek eljárásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Mmtv.vhr.) 1. § (1) bekezdésének a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 360/2019. (XII. 30.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Mód. rendelet) történt módosításával a Kormány rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a fővárosi és megyei kormányhivatalt jelölte ki. A Mód. rendeletben a Kormány hatályon kívül helyezte az Mmtv.vhr-nek a másodfokú rehabilitációs hatósági rehabilitációs szakértői szervi és orvosszakértői feladatokat ellátó fővárosi és megyei kormányhivatalokat és az illetékességi területüket meghatározó 5. számú mellékletét. A fentiek alapján a rehabilitációs hatósági ügyekben 2020. március 1-től nincs helye fellebbezésnek.

[15] 2020. március 1-től az Mmtv.vhr. 2. § (1) bekezdés első mondatába foglalt illetékességi szabály értelmében egyfokú hatósági eljárásban, figyelemmel az 1. § (1) bekezdésére is, rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a kérelmező lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal jár el. A felperes 2020. február 14-én nyújtotta be keresetét a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz, 2020. április 1-től – a Módtv. és a Kp. módosult rendelkezései alapján – a felperes ügye a törvényszéken folytatódott. A per alperese 2020. március 1-től a Kp. 18. § (2) bekezdése alapján továbbra is a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, majd jogutódlás folytán a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal által képviselt Fejér Megyei Kormányhivatal maradt.

[16] Az elsőfokú bíróság által elrendelt új eljárást az alperes nem tudja lefolytatni, mivel a Fejér Megyei Kormányhivatal másodfokú rehabilitációs hatásköre 2020. március 1-től megszűnt és az Ákr. 143. § (2a) bekezdésére figyelemmel lefolytatandó egyfokú hatósági eljárásban a felperes „tekintetében” illetékességgel nem rendelkezik.

[17] Az alperes szerint a jogerős ítélet az új eljárásra kötelezett személy téves megjelölésén túl az összecszerűsége vonatkozó téves iránymutatása miatt is végrehajthatatlan. Az alperes idézte a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény módosításáról szóló 2021. évi XXXV. törvény (a továbbiakban: Mmtv.módtv.) végső előterjesztői indokolását, amely szerint az Alkotmánybíróság a 21/2018. (XI. 14.) AB határozatban megállapította, hogy az Országgyűlés nemzetközi szerződésből származó jogalkotói feladat elmulasztását valósította meg azáltal, hogy a rokkantsági nyugdíjrendszer átalakítása során nem alkotott olyan szabályokat, amelyek lehetővé tennék az ellátás összegének meghatározásakor a tényleges fizikai állapotjavulás mértékének, illetőleg a 2012. január 1. előtt megállapított rokkantsági nyugdíj összegének figyelembevételét is. Az Alkotmánybíróság a határozatban megállapította azt is, hogy az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből következő alkotmányos követelmény, hogy az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjának „az állapotjavulás kivételével” szövegrésze kizárólag azon ellátásra jogosultak esetén alkalmazható, akiknek nem csak a jogszabályok szerinti jogi kategóriák és értékek alapján meghatározott jogi értelemben vett állapota, hanem az élethelyzetét érdemben meghatározó tényleges fizikai állapota is kedvezően változott. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 2011. december 31-én rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült és az Mmtv. hatálybalépését követően rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra jogosult személyek felülvizsgálatát követően a korábbi ellátási összeg biztosítására vonatkozó garanciális szabály az állapotjavulás esetére nem terjedt ki.

[18] Az Országgyűlés az Alkotmánybíróság által meghatározott jogalkotói feladatának a 2021. április 28-án elfogadott, május 6-án kihirdetett Mmtv.módtv. megalkotásával tett eleget, ezen időpontig az első- és másodfokú rehabilitációs hatóságok – megfelelő előírások

hiányában – nem tudtak eleget tenni az Alkotmánybíróság határozatából következő előírásoknak, mivel nem voltak az ellátás összegének meghatározásakor a tényleges fizikai állapotjavulás mértékének, illetőleg a 2012. január 1. előtt megállapított rokkantsági nyugdíj összegének figyelembevételével kapcsolatos előírások. A jogalkotó az Alkotmánybíróság határozatának az Mmtv. 2021. július 1-jén hatályba lépett 33/B. § (1)-(6) bekezdései megalkotásával tett eleget, továbbá felhatalmazta a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős minisztert, hogy az Mmtv. 33/B. § szerinti fizikai állapotjavulás visszamenőleges vizsgálatára vonatkozó részletes szakmai szabályokat rendeletben állapítsa meg. A miniszter a visszamenőleges állapotvizsgálat 2021. december 22-től hatályos szabályait a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendeletbe (a továbbiakban: NEFMIr.) iktatta be.

[19] Az Mmtv. 2021. július 1-től hatályos 33/B. §-a a rokkantsági nyugdíjrendszer 2012. évi átalakításával érintett megváltozott munkaképességű személyek számára – választásuk szerint – 2022. február 28-i, illetve 2022. június 30-i határidővel – pénzbeli kompenzációt vagy visszamenőleges állapotvizsgálat lehetőségét biztosítja. Az egyösszegű pénzbeli kompenzáció lehetőségével élni nem kívánó személyek kérelmére a rehabilitációs hatóság visszamenőleges állapotvizsgálatot végez annak meghatározására, hogy a rokkantsági ellátást megalapozó első komplex felülvizsgálat időpontjában a 2012. január 1-jét megelőző fizikai állapothoz képest tényleges javulás következett-e be. Tényleges állapotjavulás hiányában a rehabilitációs hatóság a rokkantsági ellátás összegét, amennyiben az az ellátott számára kedvezőbb, újra megállapítja úgy, hogy az nem lehet kevesebb a 2011. decemberben járó ellátás időközi emelésekkel növelt összegénél. Ilyen esetben a rehabilitációs hatóság intézkedik a 2011. decemberre járó ellátás időközi emelésekkel növelt összege és a ténylegesen folyósított rokkantsági ellátás különbözetének megfizetéséről is.

[20] A felperes az egyösszegű kompenzáció, illetőleg a visszamenőleges állapotjavulás szabályairól és határidőiről a per során az alperestől tájékoztatást kapott. Az Mmtv. 33/B. §-a az Alkotmánybíróság határozatában említett, a tényleges fizikai állapotjavulás mértékének és a 2012. január 1. előtt megállapított rokkantsági nyugdíj összegének figyelembevételét, valamint a kompenzáció szabályait külön eljárásban, jogvesztő határidővel érvényesíthetően határozta meg. A felperes ez irányú igényét az ott meghatározottak szerint, nem pedig a jogerős ítélet rendelkező része szerint lefolytatandó új eljárás keretében és az ítélet indokolásában az összecszerűsége vonatkozóan adott iránymutatás alapján érvényesítheti.

[21] Végül az alperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében a másodfokú határozat iktatószámának feltüntetésével tévesen jelölte meg az elsőfokú döntés számát, a bíróság által hatályon kívül helyezett 81-2-00098/2013/27. számú határozat számát az ítélet indokolása tartalmazza helyesen.

[22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és az alperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperes ismételt eljárásának nincs törvényi akadálya; az alperes a perben illetékességének hiányára, arra, hogy egy őt kötelező ítéleti rendelkezésnek nem tudna eleget tenni, nem hivatkozott, ezen eljárása a Kp. 3. § (1) bekezdésében írt jóhiszemű pervitel követelményével ellentétes. A felperesnek a pert a perindításkor hatályos jogszabályok alapján az alperessel szemben kellett megindítani; a bíróság olyan hatósággal szemben, aki az eljárásban nem vett részt, kötelező rendelkezést nem hozhatott. Az alperes illetékességével kapcsolatos látszólagos ellentmondás az Ákr. 17. §-a alapján feloldható: a hatóság az illetékessége fennállását az eljárás minden szakaszában hivatalból vizsgálja, annak hiányában az ügyet az illetékes hatósághoz átteszi. A jogszabály azokról az esetekről, amikor az eljárásra közigazgatási per eredményeként kerül sor, külön nem rendelkezik, ezért az Ákr. általános szabályát kell alkalmazni; mindez azonban – szemben az alperes érvelésével – az ítélet jogszerűségét és végrehajthatóságát sem érinti.

[23] Az ítéletből az érintett közigazgatási határozatok egyértelműen beazonosíthatók, az ítélet végrehajtásának ezzel összefüggő akadálya sem lehet.

[24] A felperes szerint az alperes érdemi kifogásai is megalapozatlanok. Az Mmtv. már az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala előtt is tartalmazott olyan rendelkezést, amelynek alapján a felperes ellátásának összege meghatározható: a 33/A. § (1) bekezdés a) pontja akként rendelkezett, hogy a korábbi rokkantsági nyugdíj helyébe lépő ellátás – az állapotjavulás kivételével – nem lehet alacsonyabb a rokkantsági nyugdíj összegénél. Az Alkotmánybíróság határozatában értelmezte az állapotjavulás fogalmát, a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő pedig egyértelműen megállapította, hogy a felperes állapotában az Alkotmánybíróság határozata szerinti értelmezés szerint javulás nem történt. A fentiek alapján a felperest megillető rokkantsági ellátása összege egyértelműen megállapítható.

[25] A felperes rokkantsági nyugdíja 2011. december 31-én ipso iure rehabilitációs ellátássá „fordult át”, ezért az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának van helye. A felperes egészségi állapotában – az alperes által sem vitatott szakvélemény szerint – javulás nem történt, ezért a 2012. január 1-től megállapított rehabilitációs, majd rokkantsági ellátása nem lehetett volna alacsonyabb összegű a korábbi rokkantsági nyugdíja összegénél. Az ellátás összegét az alperes a jogerős ítélet iránymutatása alapján meg tudja határozni, ahhoz minden adat a rendelkezésére áll. Aggályos az lenne, ha a felperes ügyében a perindítást követően elfogadott 2021. július 1-től hatályos Mmtv. 33/B. §-t kellene visszamenőleges hatállyal alkalmazni. A jogerős ítélet rögzíti, hogy a felperes állapotában a releváns időszakban nem történt javulás, ez a kérdés tehát ítélt dolognak minősül, ezt a kérdést az illetékes hatóság ismételt nem teheti vizsgálat tárgyává. Az alperesi érvelés elfogadása esetén a bíróságnak olyan jogszabály alapján kellene a közigazgatási határozat jogszerűségét vizsgálnia, amelynek a meghozatalakor a jogszabály még nem is volt hatályban, illetve olyan tényt (a felperes állapotjavulását) kellene vizsgálni, amelyről a bíróság jogerős ítéletben már döntött.

A Kúria döntése és jogi indokolása

[26] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[27] A perben felülvizsgálni kért határozatot az elsőfokon eljáró rehabilitációs hatóság (a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala) 2019. október 18-án, a másodfokon eljáró rehabilitációs hatóság alperes 2020. január 13-án hozta meg, a felperes keresetét 2020. február 14-én terjesztette elő. Az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélettel elrendelt eljárási cselekmények végrehajtása a közigazgatási fórumrendszerben 2020. március 1-től bevezetett változások, az Mmtv. és Mmtv.vhr. rendelkezései módosítása folytán nem lehetséges. Az Mmtv. 16/C. §-a a keresetlevelet 2020. február 29-ig a másodfokon eljáró rehabilitációs hatósághoz rendelte benyújtani, a rendelkezés 2020. március 1-től történt hatályon kívül helyezése, tekintettel arra, hogy ekkor a per már folyamatban volt, a felperes igényérvényesítését nem érintette. Az elsőfokú bíróság az alperest nem másodfokon eljáró szervként kötelezte új eljárásra, az ítéletben nem szerepel olyan megállapítás, amelyből az a következtetés lenne levonható, hogy a bíróság az alperest az Mmtv.vhr. 2020. február 29-ig hatályban volt 1. § (1) bekezdés b) pontja és 5. számú melléklete szerinti másodfokú rehabilitációs hatósági hatáskörben történő eljárásra, illetve ilyen minőségben lefolytatott eljárási cselekményekre kötelezte volna. A bíróság az alperest az Mmtv.vhr. 2020. március 1-től hatályos 1. § (1) bekezdése alapján

(amely szerint a Kormány rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a fővárosi és megyei kormányhivatalt jelöli ki) kötelezte a hatáskörébe tartozó, a felperest 2013. március 1-től megillető ellátás összegének meghatározásához szükséges eljárási cselekményekre, az ítéleti rendelkezések végrehajtását – a fent írtak szerint – sem az Mmtv., sem az Mmtv.vhr. módosításai nem befolyásolták.

[28] Az Mmtv.vhr. 1. §-a módosítása folytán, a másodfokú rehabilitációs hatósági hatáskör megszüntetésével a megváltozott munkaképességű személyek ellátására való jogosultság elbírálásával kapcsolatos eljárás egyfokúvá vált, a fellebbezési jog kivezetése az alperes hatáskörét – egyebekben általa sem vitatottan – nem érintette. A fentiek alapján az alperes a jogerős ítélet végrehajthatatlanságának alátámasztásaként helytelenül hivatkozott felülvizsgálati kérelmében a fellebbezési jog 2020. március 1-től történt megszüntetésére is.

[29] Téves az alperes azon érvelése is, hogy a felperes ügyében az Ákr. 143. § (2a) bekezdése értelmében nem illetékes eljárni. Az Ákr. 2020. január 1-től hatályos rendelkezése szerint e törvény 116. § (2) bekezdésének az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvénnyel módosított a) pontját a 2020. március 1. napját követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni; az Ákr. 116. § (2) bekezdése szerint fellebbezésnek van helye, ha a határozatot a) – képviselő testület kivételével – helyi önkormányzat szerve, vagy b) rendvédelmi szerv helyi szerve hozta. Az Ákr. alperes által megjelölt fenti szabályai az alperes illetékességét, a felperes ügyében való eljárást szabályozó, így azt korlátozó rendelkezést sem tartalmazzák.

[30] Az alperes felülvizsgálati kérelmében nem állította, hogy a felperest megillető ellátás megállapítására nem rendelkezik hatáskörrel; az illetékességi szabályoknak a közigazgatási per során történő megváltozása az alperes személyében – a Kp. ez irányú, vagy más jogszabály kifejezett rendelkezése hiányában – nem eredményez változást. Az alperes nem jelölt meg olyan jogszabályi rendelkezést, amelynek alapján a bíróság az illetékessége hiányára tekintettel nem hozhatott az őt felperes ügyében eljárásra kötelező rendelkezést. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében ezzel összefüggésben helytállóan utalt az Ákr. 17. §-ára, annak alapján a hatóság a hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni, és azok hiányában a rendelkezésben foglalt intézkedésekre (áttételre, a kérelem visszautasítására, vagy az eljárás megszüntetésére) köteles, amely rendelkezés bíróság ítéletével elrendelt megismételt eljárásra is irányadó. A Kúria itt emlékeztet a Kfv.VII.37.702/2021/7. számú határozatában foglaltakra is, amelyben kimondta: a közigazgatási perben hozott ítélet alapján új eljárásra kötelezés esetén az Ákr. szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási szervnek kell eljárnia függetlenül attól, hogy a korábban eljáró kormányhivatal az új jogszabályi környezetben már nem illetékes az új eljárás lefolytatására és az új határozat meghozatalára.

[31] A fentiek folytán az alperes alaptalanul állította felülvizsgálati kérelmében azt is, hogy őt a bíróság az ítéletben tévesen jelölte meg új eljárásra kötelezett személyként.

[32] Az alperes megalapozatlanul, saját határozatában foglaltakkal is ellentétesen hivatkozott arra, hogy az Alkotmánybíróság határozatában megállapított mulasztás törvényhozó általi pótlása, az Mmtv. 2021. július 1-jei módosítása, a 33/B. § (1)-(6) bekezdéseknek a törvénybe való beiktatása és a NEFMir. 2021. december 22-től hatályos módosítása, a visszamenőleges állapotvizsgálatra vonatkozó szabályokkal való kiegészítése hiányában nem állt módjában a felperes tényleges állapotjavulását vizsgálni, továbbá hogy a felperes az igényét kizárólag az új szabályok alapján érvényesíthette.

[33] Az Alkotmánybíróság a 21/2018. (XI. 14.) AB határozat 2. pontjában – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 46. § (3) bekezdése alapján – az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazása során érvényre

juttatandó alkotmányos követelményként írta elő, hogy „– az állapotjavulás kivételével –” szövegrész kizárólag azon ellátásra jogosultak esetén alkalmazható, akiknek nem csak a jogszabályok szerinti kategóriák és értékek alapján meghatározott jogi értelemben vett állapota, hanem az élethelyzetét érdemben meghatározó tényleges fizikai állapota is kedvezően változott. Az Alkotmánybíróság határozatainak erga omnes hatályából és az alkotmányos követelmények érvényesülését kimondó rendelkezésből [Abtv. 39. § (1) bekezdés, 46. § (3) bekezdés] következően az alperesnek az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontját az Alkotmánybíróság határozata közzétételétől az abban foglaltak szerint kellett alkalmaznia. Ezt írta elő egyebekben a Kúria is a felek között a jelen pert megelőzően – a felperest 2013. május 1-től megillető ellátás összege tárgyában – folyamatban volt, a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.M.196/2018/6. számú ítélete felülvizsgálata folytán folyamatban volt Mfv.III.10.222/2019/4. számú ítéletében, amelyben a rehabilitációs hatóságot új eljárásra kötelező jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[34] A Kúria ebben a határozatában az Alkotmánybíróság fenti határozatának – alperes által megkérdőjelezett – alkalmazhatósága kapcsán kimondta, hogy az alperesnek a felperes ügyében alkalmazandó norma alkotmánykonform, az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének megfelelő értelmezése érdekében nem csak lehetősége volt, hanem kötelezettsége is fennáll arra, hogy az Alkotmánybíróság határozatában foglalt követelményeket érvényre juttassa, ahhoz nincs szükség az Alkotmánybíróság külön rendelkezésére (a folyamatban lévő ügyekben való alkalmazás kimondására). Az alperesnek az elsőfokú bíróság által elrendelt eljárásban a Kp. 97. § (4) bekezdésére is figyelemmel – amely szerint az eljáró közigazgatási szervet a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti a bírósági határozat rendelkező része és indokolása –, e megelőző perben hozott határozatok iránymutatásának megfelelően kellett meghoznia határozatát.

[35] A fenti ítéletek alapján lefolytatott eljárások eredményeként meghozott, a jelen perben felülvizsgálni kért határozatok indokolásából megállapítható, hogy a rehabilitációs hatóságok a felperes állapotjavulásáról az Alkotmánybíróság határozatát is figyelembe véve foglaltak állást, a perben beszerzett kiegészítő orvosszakértői vélemény megállapításait pedig, azt, hogy a felperes állapotában a vizsgálandó időszakban tényleges javulás nem következett be, az alperes nem vonta kétségbe.

[36] A felperes rokkantsági ellátásra való jogosultsága és annak kezdő időpontja a jelen perben – azonosan a jelen pert megelőző, 2017-ben folyamatban volt hatósági és 2018-ban indult peres eljárásokkal – nem képezte vita tárgyát. A felek között az ellátás összegének meghatározásában, abban volt vita, hogy az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjában szereplő, a korábbi ellátás összegének csökkentésére alapot adó feltétel a felperes esetében fennáll-e.

[37] A felperes az őt 2013. március 1-től megillető, a korábbi ellátása csökkentése nélkül számított rokkantsági ellátás iránti igényét a korábban részletesen bemutatottak szerint, az ügyében hozott határozatok elleni jogorvoslatok igénybe vételével, nem pedig az Mmtv. alperes által felhívott, 2021. július 1-től hatályba lépett 33/B. §-a alapján érvényesítette. A felperes fentiek szerinti, közigazgatási és peres úton történt igényérvényesítését gátló, azt korlátozó szabályt az Mmtv. nem tartalmaz, ilyen jogszabályi rendelkezést az alperes sem jelölt meg, csupán állította – erről rendelkező jogszabály hiányában alaptalanul –, hogy a felperes az őt 2013. március 1-től megillető ellátást a 2017-ben hozott határozatok felülvizsgálata iránti perben nem, csupán az Mmtv. 33/B. §-a alapján igényelheti.

[38] A jogerős ítélet rendelkező részében, az elsőfokú közigazgatási határozat számában szereplő nyilvánvaló elírásnak minősülő hiba nem tekinthető a felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható lényeges eljárási szabálysértésnek, azt a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, a 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX.

törvény: a továbbiakban: Pp.) 352. § (1) bekezdése és 353. §-a alapján orvosolta, egyidejűleg hivatalból rendelkezett a másodfokú határozat ügyszámának helyes megjelöléséről is.

[39] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[40] *Az Mmtv.-nek – az Alkotmánybíróság 21/2018. (XI.14.) AB határozata alapján – 2021. július 1-től hatályos, 33/B. §-ával bevezetett rendelkezései nem korlátozzák azon személyek rokkantsági ellátás iránti igényérvényesítését, akik az őket az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján megillető ellátás összegét a folyamatban lévő hatósági és peres eljárásokban a tényleges egészségi állapotuk alapján kérik meghatározni.*

Záró rész

[41] Az alperes a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles.

[42] Az eljárás az Mmtv. 14. § (2) bekezdése alapján illetékmentes, ezért a Kúriának e tárgyban rendelkeznie nem kellett.

[43] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[44] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. június 7.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró, Dr. Varga Zs. András s. k. bíró, Dr. Cséffán József s. k. bíró, Dr. Remes Gábor s. k. bíró